

Monitor uitvoering Kerkbalans

Nulmeting 2007

Rapport nr. 568

maart 2008

drs. J. Kregting

Kaski

onderzoek en advies over
religie en samenleving

Toernooiveld 5
6525 ED Nijmegen
Postbus 6656
6503 GD Nijmegen
tel. 024-365 35 31
fax 024-365 34 85
www.ru.nl/kaski
info@kaski.ru.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Belangrijkste resultaten	7
2.1	Hoe worden parochianen benaderd voor Kerkbalans?	7
2.2	Wat doen parochies met niet-bijdragende parochianen?.....	7
2.3	Kennen parochies Kerkbalans Nieuwe Stijl?.....	8
2.4	Wat is de verwachte opbrengst voor 2007?.....	8
2.5	Activiteit parochies uitvoering Kerkbalans	8
2.6	Aanbevelingen	11
3	Bisdomspecifieke kenmerken	13
3.1	Bisdom Groningen-Leeuwarden	13
3.2	Aartsbisdom Utrecht.....	13
3.3	Bisdom Haarlem	13
3.4	Bisdom Rotterdam	14
3.5	Bisdom Breda.....	14
3.6	Bisdom 's-Hertogenbosch	15
3.7	Bisdom Roermond	15
4	Nadere beschrijving resultaten	17
4.1	Hoe worden parochianen benaderd voor Kerkbalans?	17
4.2	Wat doen parochies met niet-bijdragende parochianen?.....	24
4.2.1	Benadering van weifelaars	24
4.2.2	Benadering van afhakers.....	26
4.2.3	Benadering van niet-bijdragende.....	28
4.2.4	Benadering van nieuwe parochianen.....	30
4.3	Kennen parochies Kerkbalans Nieuwe Stijl?.....	31
4.4	Wat is de verwachte opbrengst voor 2007?.....	33

1 Inleiding

In opdracht van de Interdiocesane Commissie Geldwerving gaat het Kaski de wijze waarop in de parochies de Actie Kerkbalans wordt gehouden, monitoren.

Doel van deze monitor is drieledig:

1. De uitvoering van Kerkbalans volgen
2. De implementatie van Kerkbalans Nieuwe Stijl volgen
3. Tijdig gegevens aanleveren voor de verwachte opbrengst van het lopende jaar, dit in verband met de publiciteit (o.a. persconferentie)
4. Qua kerkbalans minder goed functionerende parochies identificeren, met het oog op gerichte ondersteuning

Het is de bedoeling de parochies de komende jaren te blijven volgen om te bezien welke aanpassingen er worden gedaan wat betreft de uitvoering van Kerkbalans en welke effecten dit sorteert. Het hier voorliggende rapport betreft de nulmeting.

De onderzoeksvragen met betrekking tot de uitvoering waren:

- Hoe worden parochianen benaderd voor Kerkbalans?
- Wat doen parochies met niet-bijdragende parochianen?
- Kennen parochies Kerkbalans Nieuwe Stijl en in hoeverre zijn ze al bezig met verbreden en verdiepen?
- Wat is de opbrengst in de afgelopen vier jaren en wat is de verwachte opbrengst voor 2007?

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen zijn alle 1.426 r.-k. parochies die er momenteel in Nederland zijn, benaderd. De penningmeester (of iemand anders die nauw betrokken is bij Kerkbalans) van ieder van deze parochies is verzocht een webenquête in te vullen met vragen over de uitvoering van Kerkbalans.

De meeste parochies doen mee aan Kerkbalans (naar schatting 89%, waarvan de meeste parochies ieder jaar). Van deze parochies heeft 59% in het najaar van 2007 deelgenomen aan het onderzoek.

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste landelijke resultaten weergegeven. In hoofdstuk 3 worden voor ieder bisdom enkele karakteristieke kenmerken beschreven van de wijze waarop de parochies Kerkbalans uitvoeren. In hoofdstuk 4 worden de resultaten nader beschreven en staan alle figuren en tabellen.

Wat betreft de opbrengsten in de periode 2003 tot 2006, is er geen landelijke of diocesane rapportage gemaakt. Dit omdat deze cijfers al in de jaarlijkse persmap van Kerkbalans zijn opgenomen. Omdat die cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekeningen en de cijfers in deze monitor op een steekproef, zijn er verschillen. Om verwarring te voorkomen is besloten geen gemiddelde opbrengsten te berekenen. Wel zijn in het hierna beschreven Excel-bestand per parochie de opbrengsten over de verschillende jaren opgenomen. Ook wordt uiteraard de verwachting met betrekking tot de opbrengst in 2007 gerapporteerd.

Met het oog op doelstelling 4, het identificeren van minder goed functionerende parochies, is aan de rapportage een Excel bestand gekoppeld. Elk bisdom ontvangt een eigen bestand. In dit bestand worden de gegevens omtrent Kerkbalans voor de individuele parochies weergegeven. Hierdoor worden verschillen tussen parochies goed zichtbaar, bijvoorbeeld de mate waarin parochianen persoonlijk worden benaderd, de beïnvloeding van de hoogte van het gegeven bedrag, de benadering/rappelling van niet-betalers en, zoals gezegd, de opbrengsten in de afgelopen jaren.

2 Belangrijkste resultaten

2.1 Hoe worden parochianen benaderd voor Kerkbalans?

Van de parochies hanteert 40% een volledig persoonlijke benadering van de parochianen voor Kerkbalans: zij geven het materiaal persoonlijk af en halen het persoonlijk op. In de bisdommen Groningen-Leeuwarden en Utrecht komt een volledige persoonlijke benadering veel vaker voor (in ongeveer 70% van de parochies) dan in de zuidelijke bisdommen (Breda, 's-Hertogenbosch en Roermond) waar de meerderheid van parochies geen persoonlijk contact heeft bij Kerkbalans. De bisdommen Haarlem en Rotterdam zitten er tussenin.

Eenvijfde van de parochies ontwikkelt zelf een folder en een ongeveer even groot deel heeft de begeleidende brief gepersonaliseerd. De meeste parochies gebruiken echter de landelijke folder (80%) en een algemene begeleidende brief (68%).

Rechtstreekse beïnvloeding van het geefgedrag (een richtbedrag, de inflatiecorrectie of het verzoek kleine bedragen te verhogen) komt niet zo vaak voor. Bij het richtbedrag is er een duidelijke tweedeling tussen de zuidelijke bisdommen (waar met name in de bisdommen Breda en Roermond een richtbedrag vaak wordt weergegeven) en de andere bisdommen (waar richtbedragen weinig worden weergegeven). Een verantwoording waar het geld van Kerkbalans voor nodig is, is wel gangbaar (59%).

2.2 Wat doen parochies met niet-bijdragende parochianen?

Het benaderen van parochianen die wel geld toezeggen maar niet betalen, heeft aantoonbaar effect: meer dan de helft van deze parochianen betaalt alsnog. Toch doet minder dan de helft van de parochies een dergelijke benadering.

Het effect van het apart benaderen van parochianen die recent of iets langer geleden zijn gestopt met geven, en van parochianen die nog nooit hebben gegeven, is beduidend minder groot en wordt mede hierdoor op beperkte schaal gedaan. Toch is dit effect zeker niet te verwaarlozen: zelfs de structurele niet-betalers reageren lang niet altijd negatief. Wellicht wordt het effect op het geefgedrag bij deze parochianen nog groter als ze vaker persoonlijk worden benaderd, dus telefonisch of met een huisbezoek in plaats van per brief (wat nu vaak gebeurt).

Bijna alle parochies benaderen nieuwe parochianen, maar de helft van de parochies maakt niet eerst kennis met deze parochianen alvorens ze worden gevraagd

een bijdrage te geven aan Kerkbalans. De zuidelijke bisdommen (Breda, 's-Hertogenbosch en Roermond) benaderen nieuwe parochianen in vergelijking met de andere bisdommen vaak zonder eerst kennis met ze te maken.

2.3 Kennen parochies Kerkbalans Nieuwe Stijl?

Er is een tweedeling als gaat om de bekendheid van Kerkbalans Nieuwe Stijl. In de bisdommen Utrecht, Haarlem en Rotterdam is 80-90% in het bezit van de handleiding en voldoende tot goed op de hoogte van en Kerkbalans Nieuwe Stijl. In de andere bisdommen is dit 40-50%. De strategieën verbreden en verdiepen zijn in de bisdommen Utrecht, Haarlem en Rotterdam vaker bekend maar het toepassen hiervan stond ook hier bij Kerkbalans 2007 nog in de kinderschoenen.

2.4 Wat is de verwachte opbrengst voor 2007?

Ruim eenderde van de parochies (35%) geeft aan dat op basis van de toezeggingen in 2007 een toename van de opbrengst wordt verwacht. Een iets kleinere groep (25%) verwacht een daling, de overige parochies (40%) een stabilisering. In de zuidelijke bisdommen (Breda, 's-Hertogenbosch en Roermond) en in het bisdom Rotterdam zijn de ontwikkelingen wat minder gunstig dan in de overige noordelijke bisdommen (Haarlem, Utrecht en Groningen-Leeuwarden).

Overigens geeft een groot deel van de parochies in de toelichting aan zich zorgen te maken over de toekomstige ontwikkeling van de opbrengst van Kerkbalans. Hieronder vallen ook parochies die een gunstige ontwikkeling van het aantal toezeggingen in 2007 signaleren. Met name de verminderde kerkelijke betrokkenheid van jongere parochianen is debet aan de zorgen.

Deze zorg wordt echter niet steeds als motivatie genoemd voor een actievere benadering van parochianen, waarvoor – zoals blijkt uit de monitor – echter zeer zeker ruimte is. In de ondersteuning naar parochies is dit een belangrijk aandachtspunt, om een *self fulfilling prophecy* te voorkomen.

2.5 Activiteit parochies uitvoering Kerkbalans

Uit de voorgaande paragrafen is al gebleken dat niet alle parochies even actief zijn in het benaderen van hun parochianen voor Kerkbalans en in het beïnvloeden van geefgedrag. In deze paragraaf wordt een maat voor de totale activiteit van een parochie met betrekking tot Kerkbalans gepresenteerd.

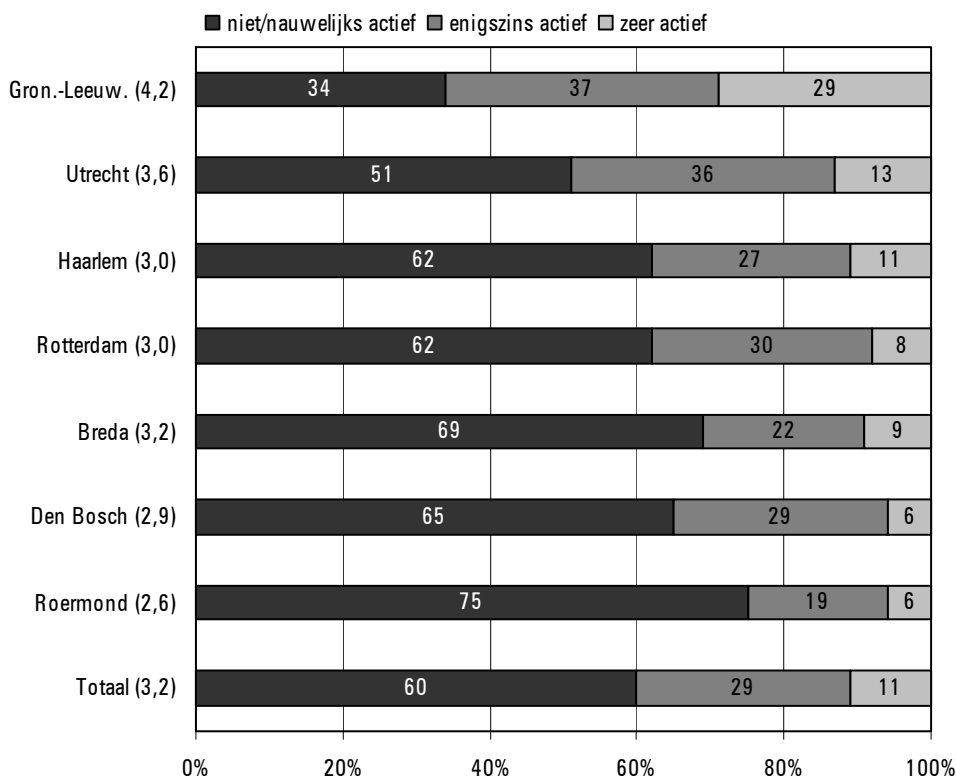

We nemen daartoe de volgende kenmerken mee:

1. Gepersonaliseerde brief.
2. Zelf samengestelde folder.
3. Materiaal persoonlijk afgeven en ophalen.
4. Informatie schenkingen in materiaal.
5. Beïnvloeding bijdrage (richtbedrag/percentage en/of inflatiecorrectie en/of verzoek om kleine bedragen te verhogen).
6. Benadering weifelaars type 1 (wel toegezegd, niet betaald).
7. Benadering weifelaars type 2 (niet toegezegd maar voorgaande jaren wel).
8. Benadering afhakers (al enkele jaren niets gegeven, maar daarvoor wel).
9. Benadering niet-bijdragers (nog nooit iets gegeven).
10. Aparte benadering nieuwe parochianen (voordat ze voor Kerkbalans worden benaderd).

Op alle kenmerken kan een parochie 'ja' scoren; indien alle kenmerken met 'ja' worden beantwoord, resulteert dit in een maximale score van tien. In de volgende figuur wordt per bisdom de maat van parochiële activiteit weergegeven.

figuur 2.1 Activiteitsscore* parochies uitvoering Kerkbalans
(in %; n=671, tussen haakjes staat het gemiddelde)

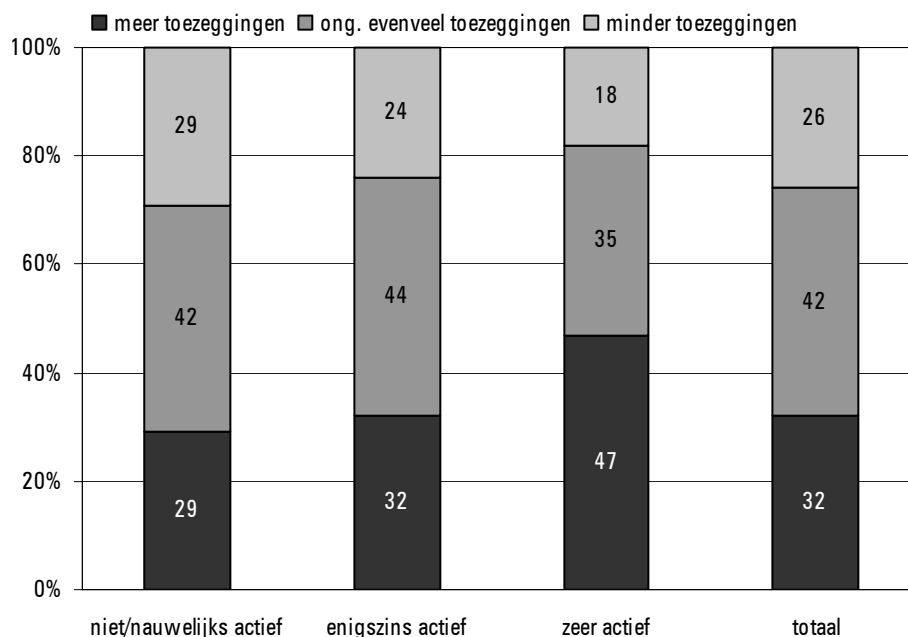

* Schaal van 0-8 (scores 9 en 10 komen niet voor):
 - 0-3: niet/nauwelijks actief
 - 4-5: enigszins actief
 - 6-8: zeer actief

De maximale score wordt door geen enkele parochie gehaald; 10% is actief op zes tot acht (van de tien) onderdelen van de uitvoering van Kerkbalans. Een groot deel van de parochies (60%) voert slechts een klein gedeelte van de tien bovenstaande activiteiten uit. Gemiddeld voert een parochie drie van de tien activiteiten uit. In de bisdommen Groningen-Leeuwarden en Utrecht zijn parochies gemiddeld actiever dan de parochies in de andere bisdommen.

In het Kaski-rapport 536 (De uitvoering en de opbrengst van de Actie Kerkbalans, juni 2005) blijkt de invloed van enkele van bovenstaande kenmerken op het gemiddeld gegeven bedrag per parochiaan voor Kerkbalans (blz. 14). Dit blijkt ook in deze monitor het geval te zijn. In onderstaand figuur wordt zichtbaar dat de ontwikkeling van de toezeggingen in 2007 (in vergelijking met voorgaande jaren) mede afhankelijk is van de activiteitsscore van een parochie¹. In bijna de helft van de parochies die redelijk tot zeer actief is wat betreft de uitvoering van Kerkbalans (op zes of meer kenmerken scoren), is er in 2007 een toename van het aantal toezeggingen. In parochies die minder actief zijn, is dit deel ongeveer 30%.

figuur 2.2 Ontwikkeling toezeggingen 2007 in vergelijking met voorgaande jaren, afgezet tegen het aantal activiteiten in een parochie* (in %; n=671)

- * Schaal van 0-8 (scores 9 en 10 komen niet voor):
- 0-3: niet/nauwelijks actief
  - 4-5: enigszins actief
  - 6-8: zeer actief

¹ Uitsplitsing naar bisdom is hierbij niet mogelijk omdat daarvoor het aantal parochies te gering is.

2.6 Aanbevelingen

De monitor Kerkbalans is bedoeld om de effecten van het beleid te volgen: veranderen en verbeteren de parochies hun geldwerving, doen ze aan verbreden en verdiepen, levert het meer geld op? Deze eerste meting was de nulmeting, de waarde van de gegevens blijkt vooral ook bij herhaalde metingen. Voor uitspraken over de effecten van Kerkbalans Nieuwe Stijl (met de strategieën verbreden en verdiepen) is het nog te vroeg. Wel blijken duidelijk de noodzaak tot en de ruimte voor verbetering van de huidige uitvoering van Kerkbalans.

Op basis van de nulmeting kunnen reeds enkele aanbevelingen worden gedaan. Het activiteiten-niveau bij Kerkbalans van de parochies ligt over de hele linie te laag. Uit eerder onderzoek² bleek dat elke activiteit (persoonlijke brief, rappel, etc.) geld oplevert. Ook in deze monitor blijkt dat de meer actieve parochies ook meer opbrengsten in 2007 verwachten. Derhalve is niet alleen verbreden en verdiepen gewenst, maar op zich al een beter onderhoud van het huidige betalingsbestand en een betere uitvoering van de huidige actie. Concreet:

- ***De benadering voor Kerkbalans moet persoonlijker worden.***
Een meer persoonlijke benadering spreekt parochianen aan en heeft een positieve invloed op bijdragen. Meer parochies moeten hiervoor:
  - De begeleidende brief personaliseren. Hierbij kan worden gedacht aan verschillende brieven voor verschillende doelgroepen maar zeker ook aan persoonlijke aanschrijving op naam en het opnemen van de bijdrage die in het jaar ervoor is gegeven (of niet).
  - De eigen specifieke situatie van de parochies in de (zelf samengestelde) folder opnemen zodat een beroep wordt gedaan op de band van de parochianen met hún geloofsgemeenschap.
  - De parochianen zo mogelijk persoonlijk met het materiaal voor Kerkbalans benaderen (dus afgeven en ophalen). In sommige bisdommen is verstoring van het materiaal via de post gangbaar geworden.
  - De hoogte van de bijdrage door parochianen proberen te beïnvloeden. Dit kan door een richtbedrag (of percentage) of door parochianen te vragen hun bijdrage jaarlijks te verhogen (waarbij het goed is het bedrag dat vorig jaar is gegeven, te noemen).
- **Niet-bijdragende parochianen moeten systematischer aandacht krijgen.**
Meer parochies moeten hiervoor:
  - Parochianen rappelleren die wel een bijdrage toezeggen maar niet betalen. Eigenlijk zouden *alle* parochies dit moeten doen, terwijl nu maar de helft dit doet.

---

² Kaski-rapport 536 (De uitvoering en de opbrengst van de Actie Kerkbalans, juni 2005).

- Andere groepen niet-bijdragers systematisch benaderen. Zelfs van de parochianen die nog nooit een bijdrage hebben gegeven, is een gedeelte positief over de benadering door de parochie. Deze groepen niet-bijdragende parochianen moeten niet ieder jaar met het standaard-materiaal benaderd worden maar eens in de paar jaar met een specifieke benadering, liefst telefonisch.
- Eerst kennismaken met nieuwe parochianen alvorens ze worden benaderd voor Kerkbalans.

Kerkbalans Nieuwe Stijl komt uiteraard voor een belangrijk deel aan deze aanbevelingen tegemoet. Met de monitor is te volgen of dit daadwerkelijk gaat gebeuren in de komende jaren. Daarvoor is ook het bijgevoegde Excel-bestand met de gegevens van de individuele parochies van belang. Hiermee kunnen de inactieve parochies of degenen met teruglopende opbrengsten eenvoudig worden geïdentificeerd en kan vervolgens daarop actie ondernomen worden.

3 Bisdomspecifieke kenmerken

3.1 Bisdom Groningen-Leeuwarden

In het bisdom Groningen-Leeuwarden worden parochianen heel vaak persoonlijk benaderd: in driekwart van de parochies wordt het materiaal persoonlijk afgegeven én opgehaald (landelijk 40%).

Ook op het gebied van rappelleren zijn de parochies in dit bisdom actiever dan in de andere bisdommen. Bijna 70% van de parochies benadert parochianen die nog geen bijdrage hebben gegeven maar dit wel hebben toegezegd (landelijk 47%) en bijna de helft benadert parochianen die geen bijdrage hebben gegeven, maar dit de jaren ervoor wel deden (landelijk 28%). Nieuwe parochianen worden in de meeste parochies eerst ter kennismaking en dan pas voor Kerkbalans benaderd (landelijk 41%).

De in verhouding actieve opstelling van veel parochies in dit bisdom gaat samen met een groot aantal parochies dat een toename van de opbrengst verwacht in 2007 (50% tegenover landelijk 35%). Kerkbalans Nieuwe Stijl is hierbij nog nauwelijks een factor aangezien de bekendheid en zeker de invoering hiervan nog laag is.

3.2 Aartsbisdom Utrecht

In het aartsbisdom wordt het materiaal nog vaak persoonlijk afgegeven en opgehaald. Bijna tweederde van de parochies doet dit (landelijk 40%).

De parochies van het aartsbisdom rappelleren vaak de parochianen die wel een bijdrage hebben toegezegd maar niet betalen (61% tegenover landelijk 47%). Wat betreft de benadering van andere groepen niet-bijdragende parochianen verschilt het aartsbisdom niet van het landelijke beeld.

Kerkbalans Nieuwe Stijl is, evenals in de bisdommen Haarlem en Rotterdam, in de meeste parochies bekend, alleen de toepassing van de strategieën was in 2007 nog nauwelijks aan de orde.

De verwachtingen van de opbrengst van Kerkbalans voor 2007 komen overeen met het landelijke beeld.

3.3 Bisdom Haarlem

Het bisdom volgt in grote lijnen het landelijke beeld wat betreft de wijze waarop parochianen worden benaderd en de samenstelling van het materiaal. Wel gebruiken de parochies in het bisdom vaker specifiek materiaal voor doelgroepen.

Opvallend is het geringe aantal parochies dat het geefgedrag van parochianen

probeert te beïnvloeden met een richtbedrag (7%), het verzoek om kleine bedragen te verhogen (12% of een inflatiecorrectie (23%). Landelijk gebeurt dit vaker (respectievelijk 37%, 26% en 30%).

Ook de benadering van niet-bijdragende parochianen wijkt in het bisdom niet of nauwelijks af van het landelijke beeld. Nieuwe parochianen worden wel vaker (56%) eerst ter kennismaking en daarna pas voor Kerkbalans benaderd (landelijk 41%).

Evenals de bisdommen Rotterdam en Utrecht is Kerkbalans Nieuwe Stijl in de meeste parochies bekend maar vaak nog niet ingevoerd.

De verwachte ontwikkeling van de opbrengst in 2007 is in het bisdom gunstiger dan elders. Bijna de helft verwacht een toename (landelijk 35%).

3.4 Bisdom Rotterdam

Evenals bij het bisdom Haarlem geldt voor het bisdom Rotterdam dat de samenstelling van het materiaal en de benadering van de parochianen nauwelijks afwijken van het landelijke beeld. Wat betreft de beïnvloeding van het geefgedrag van parochianen is een richtbedrag in dit bisdom ook (evenals in het bisdom Haarlem) heel ongebruikelijk (10%, landelijk 37%). Een inflatiecorrectie en het verzoek om kleine bedragen te verhogen komen niet vaak voor, maar dit is conform het landelijke beeld.

Ook de benadering van niet-bijdragende parochianen en nieuwe parochianen wijkt niet of nauwelijks af van het landelijke beeld.

In geen enkel ander bisdom is Kerkbalans Nieuwe Stijl zo bekend, maar ook voor dit bisdom geldt dat van invoering van de strategieën verbreden en verdiepen nog nauwelijks sprake is.

De verwachte ontwikkeling van de opbrengst in 2007 is in het bisdom iets minder gunstig dan in de noordelijke bisdommen (Haarlem, Utrecht en Groningen-Leeuwarden).

3.5 Bisdom Breda

In het bisdom Breda vindt de aankondiging van Kerkbalans vaker plaats in een plaatselijk of regionaal blad (37%) dan landelijk (17%).

Opvallend is de grote groep parochies in het bisdom die de folder voor Kerkbalans zelf samenstelt (29% tegenover landelijk 19%). De standaard landelijke folder wordt hierdoor minder vaak gebruikt (67% tegenover landelijk 80%). De benaderingswijze is in slechts één op de vijf parochies van dit bisdom volledig persoonlijk (landelijk 40%), het materiaal wordt er afgegeven en opgehaald. De meeste parochies doen het materiaal in de brievenbus en laten de parochianen per post reageren (59%, landelijk 37%). Een richtbedrag is heel gebruikelijk, ruim

driekwart van de parochies neemt zo'n bedrag op in het materiaal (landelijk 37%).

In het bisdom worden parochianen die tot vorig jaar of tot enkele jaren geleden een bijdrage gaven, vaker benaderd (39%) dan landelijk (28%). Wat betreft de benadering van parochianen die wel hebben toegezegd maar niet hebben betaald, en van parochianen die nog nooit hebben gegeven, volgt het bisdom het landelijke beeld. Bij nieuwe parochianen vindt eerste kennismaking en benadering voor Kerkbalans vaker gelijktijdig plaats (30%, landelijk 15%) dan eerst een kennismaking en vervolgens de benadering voor Kerkbalans (27%, landelijk 41%).

Iets minder dan de helft van de parochies kent Kerkbalans nieuwe Stijl, vergelijkbaar met de andere zuidelijke bisdommen en het bisdom Groningen-Leeuwarden. De verwachte ontwikkeling van de opbrengst voor 2007 is wat minder gunstig dan het landelijke beeld.

3.6 Bisdom 's-Hertogenbosch

Evenals in de andere zuidelijke bisdommen is een volledig persoonlijke benadering niet gebruikelijk. Bijna een kwart van de parochies geeft het materiaal persoonlijk af en haalt het ook persoonlijk op (landelijk 40%). Veel parochies (52%) stoppen het materiaal in de brievenbus en laten hun parochianen per post reageren (landelijk 37%).

Het benaderen van niet-bijdragende parochianen verloopt volgens het landelijke beeld. Het benaderen van nieuwe parochianen voor Kerkbalans gebeurt er vaker zonder eerst kennis te maken (43%, landelijk 33%) dan de kennismaking vooraf te laten gaan aan de benadering voor Kerkbalans (30%, landelijk 41%).

Ruim tweevijfde van de parochies kent Kerkbalans Nieuwe Stijl, vergelijkbaar met de andere zuidelijke bisdommen en het bisdom Groningen-Leeuwarden.

De verwachte ontwikkeling van de opbrengst voor 2007 is wat minder gunstig dan het landelijke beeld.

3.7 Bisdom Roermond

In het bisdom Roermond wordt weinig gebruik gemaakt van promotiemateriaal om Kerkbalans aan te kondigen (39%, landelijk 62%). Ook de aankondiging in vieringen is er minder gebruikelijk (41%) dan landelijk (59%).

De landelijke folder wordt door zes van de tien parochies in het bisdom gebruikt, landelijk is in acht van de tien parochies. Opvallend is het zeer kleine deel van de parochies dat een antwoordkaart gebruikt (12%). De benadering is er niet zo vaak volledig persoonlijk: 18% van de parochies geeft het materiaal persoonlijk af en haalt reacties persoonlijk op (landelijk 40%). Opvallend is het grote aantal parochies (driekwart) dat een richtbedrag hanteert (landelijk 37%).

De parochies in het bisdom blijven achter wat betreft de rappelling van parochianen die wel een bijdrage toezeggen maar niet betalen: iets meer dan een kwart van de parochies doet dit (landelijk 47%). Bij de benadering van de andere groepen niet-bijdragende parochianen wijkt het bisdom niet af van het landelijke beeld. Bijna een kwart van de parochies benadert *niet* de nieuwe parochianen (landelijk 11%) en als ze dit wel doen, dan is dat ook vaak zonder eerst kennis te maken.

Ongeveer 40% van de parochies in het bisdom kent Kerkbalans Nieuwe Stijl, vergelijkbaar met de andere zuidelijke bisdommen en het bisdom Groningen-Leeuwarden.

In het bisdom zijn meer zorgen over de ontwikkeling van de opbrengst dan landelijk: twee van de vijf parochies verwacht een daling van de opbrengst voor het jaar 2007 (landelijk 25%).

4 Nadere beschrijving resultaten

4.1 Hoe worden parochianen benaderd voor Kerkbalans?

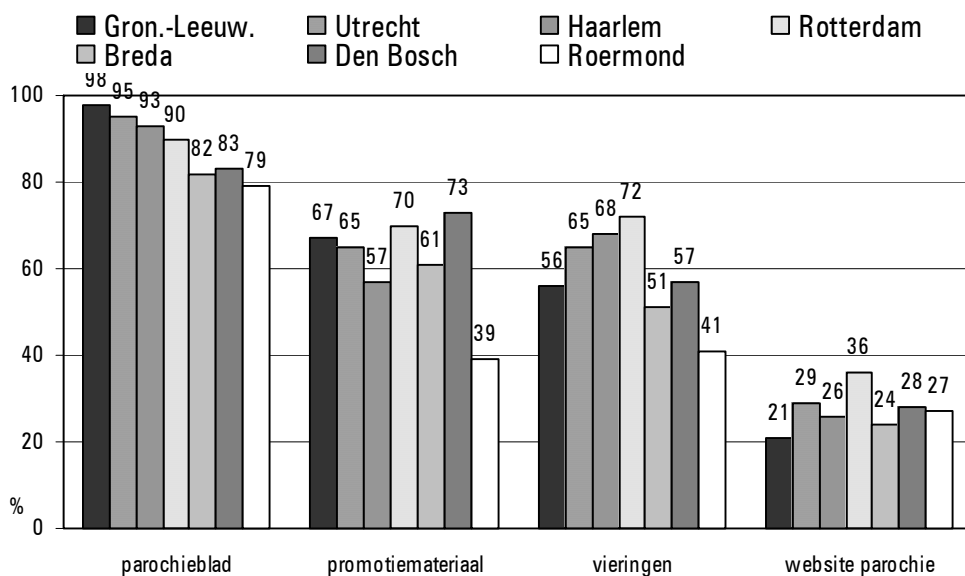
Bijna alle parochies in kondigen Kerkbalans voorafgaand aan de actie, aan via het parochieblad (in 88% van de parochies, tabel 4.1 en figuur 4.1). Ook aankondiging van Kerkbalans met promotiemateriaal en in vieringen is gangbaar (in resp. 62% en 59% van de parochies). De website van de parochie (29%), een plaatselijk of regionaal dag- of weekblad (17%) en de plaatselijke radio- of tv-zender (4%) worden in het bisdom minder vaak ingezet.

tabel 4.1 Percentage van de parochies dat Kerkbalans op een bepaalde wijze aankondigt* (n=731)

	<i>parochie- blad</i>	<i>promotie- materiaal</i>	<i>vieringen</i>	<i>website parochie</i>	<i>plaatselijk blad</i>	<i>plaatselijke tv/radio</i>	<i>geen</i>
Gron.-Leeuw.	98	67	56	21	6	2	2
Utrecht	95	65	65	29	21	4	2
Haarlem	93	57	68	26	12	4	3
Rotterdam	90	70	72	36	13	0	4
Breda	82	61	51	24	37	4	2
Den Bosch	83	73	57	28	16	8	1
Roermond	79	39	41	27	16	5	3
Totaal	88	62	59	29	17	4	2

* Meerdere antwoorden mogelijk. Een deel van de parochies noemt ook nog een andere vorm van aankondiging maar veelal betreft het hierbij het versturen van een brief en materiaal voor Kerkbalans zelf.

figuur 4.1 Percentage van de parochies dat Kerkbalans op een bepaalde wijze aankondigt* (n=731)

* Meerdere antwoorden mogelijk.

Bijna een kwart van de parochies benadert hun parochianen voor Kerkbalans met een persoonlijke brief (tabel 4.2 en figuur 4.3). De andere parochies doen dit vooral met een algemene begeleidende brief (68%).

Van de parochies stelt 19% zelf de folder voor Kerkbalans samen, de overige parochies gebruiken de landelijke folder (een enkele parochie gebruikt zowel de landelijke als een zelf samengestelde folder).

Van de parochies stuurt 35% een antwoordkaart mee. Specifiek materiaal voor doelgroepen (met name jongeren) wordt door weinig parochies gebruikt (10%).

tabel 4.2 Percentage parochies dat bepaald materiaal Kerkbalans gebruikt* (n=735)

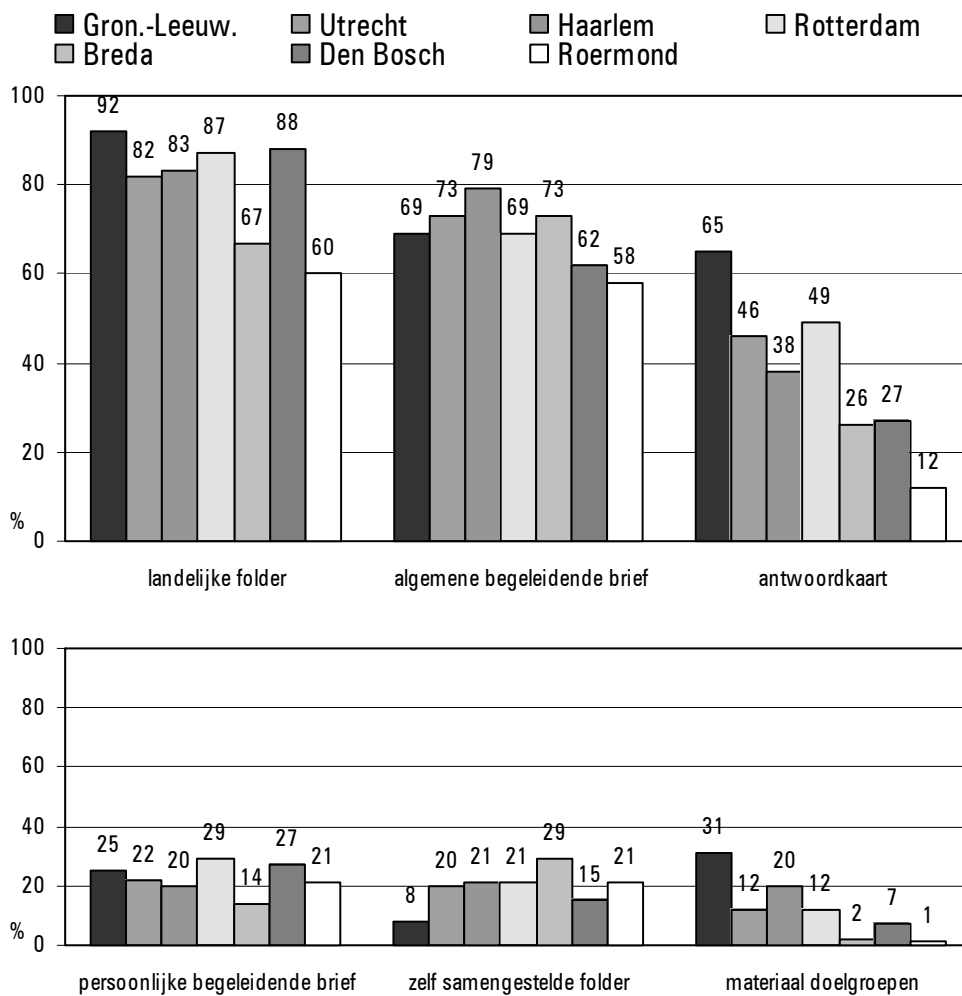
	<i>landelijke folder</i>	<i>algemene begeleidende brief</i>	<i>persoonlijke begeleidende brief</i>	<i>zelf samengestelde folder</i>	<i>antwoordkaart</i>	<i>materiaal doelgroepen**</i>	<i>ander***</i>
Gron.-Leeuw.	92	69	25	8	65	31	25
Utrecht	82	73	22	20	46	12	27
Haarlem	83	79	20	21	38	20	28
Rotterdam	87	69	29	21	49	12	30
Breda	67	73	14	29	26	2	16
Den Bosch	88	62	27	15	27	7	25
Roermond	60	58	21	21	12	1	29
Totaal	80	68	23	19	35	10	27

* Meerdere antwoorden mogelijk.

** Dit zijn met name jongeren.

*** Dit zijn met name acceptgiro's, machtigingsformulieren en begrotingen/jaaroverzichten.

figuur 4.2 Percentage parochies dat bepaald materiaal Kerkbalans gebruikt* (n=735)

* Meerdere antwoorden mogelijk.

Tweevijfde van de parochies heeft een volledig persoonlijke benadering van de parochianen voor Kerkbalans: het materiaal voor Kerkbalans wordt persoonlijk afgegeven en opgehaald (tabel 4.3 en figuur 4.3). Eenzelfde deel van de parochies (41%) heeft een onpersoonlijke benadering: het materiaal wordt door vrijwilligers in de brievenbus gedaan of per post verstuurd en wordt door de parochianen per post terug gestuurd. De overige 19% van de parochies hebben een andere benaderingswijze.

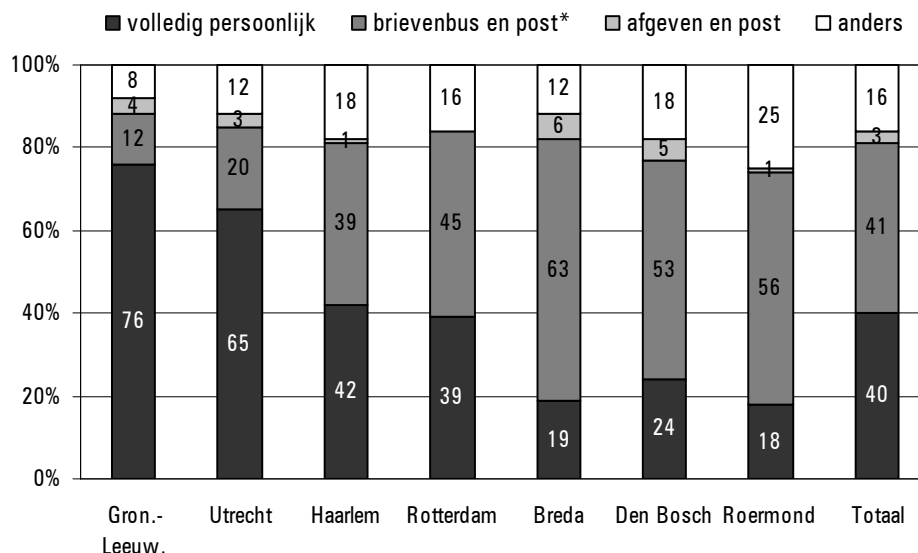
tabel 4.3 Percentage parochies dat parochianen op bepaalde wijze benaderd (n=737)

	<i>volledig persoonlijk</i>	<i>afgeven en post</i>	<i>brievenbus en post</i>	<i>volledig post</i>	<i>anders*</i>	<i>totaal</i>
Gron.-Leeuw.	76	4	12	0	8	100
Utrecht	65	3	18	2	12	100
Haarlem	42	1	29	10	18	100
Rotterdam	39	0	37	8	16	100
Breda	19	6	59	4	12	100
Den Bosch	24	5	52	1	18	100
Roermond	18	1	52	4	25	100
Totaal	40	3	37	4	16	100

* Met name:

- samen met parochieblad in brievenbus gedaan (zonder dat duidelijk is hoe het wordt opgehaald/ingestuurd);
- in brievenbus gedaan en persoonlijk opgehaald;
- in brievenbus gedaan zonder dat er iets wordt opgehaald/in hoeft worden gestuurd.

figuur 4.3 Percentage parochies dat parochianen op bepaalde wijze benaderd (n=737)

* Inclusief volledig per post.

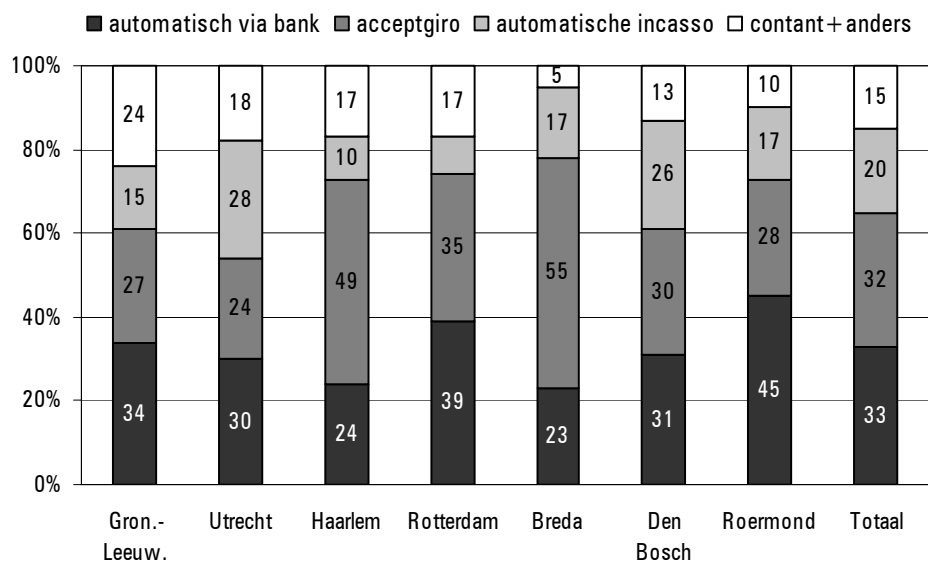
Contant betalen komt nog maar weinig voor: 7% van de parochianen betaalt nog op deze wijze (figuur 4.4). Automatisch betalen, via de bank (33% van de parochianen) en via incasso (20%) is wel gangbaar, evenals de acceptgiro (wordt nog door 32% van de parochianen gebruikt).

tabel 4.4 Percentage parochianen dat op bepaalde wijze betaald (n=667)

	<i>automatisch via bank</i>	<i>acceptgiro</i>	<i>automatische incasso</i>	<i>contant</i>	<i>anders*</i>	<i>totaal</i>
Gron.-Leeuw.	34	27	15	6	18	100
Utrecht	30	24	28	10	8	100
Haarlem	24	49	10	8	9	100
Rotterdam	39	35	9	8	9	100
Breda	23	55	17	1	4	100
Den Bosch	31	30	26	6	7	100
Roermond	45	28	17	5	5	100
Totaal	33	32	20	7	8	100

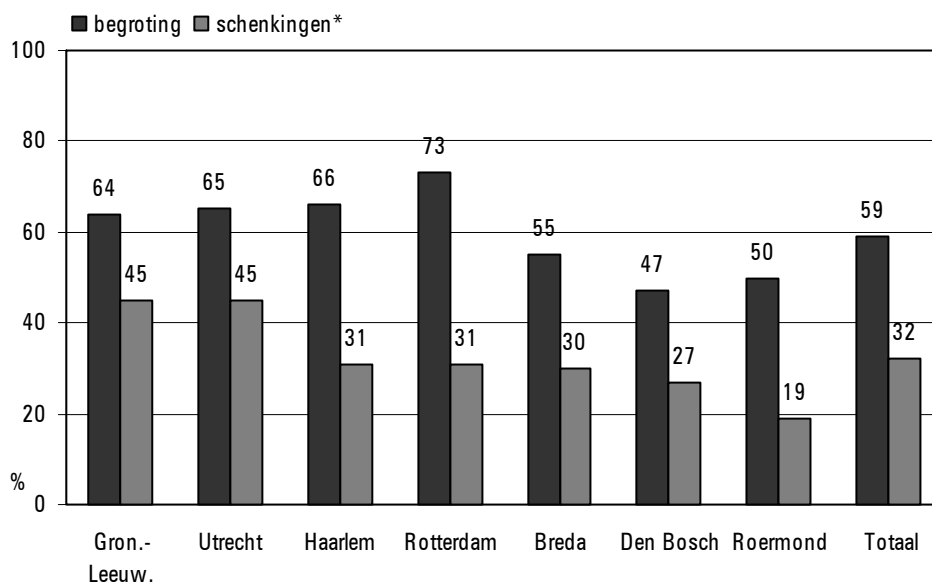
* Met name (eenmalig) zelf overmaken van geld via bank (soms via internet).

figuur 4.4 Percentage parochianen dat op bepaalde wijze betaald (n=667)

Bijna 60% van de parochies geeft in het materiaal van Kerkbalans inzicht in de financiële situatie van de parochie (figuur 4.5). Bijna eenderde van de parochies (32%) geeft in het materiaal ook informatie over notariële schenkingen.

figuur 4.5 Percentage parochies dat begroting of informatie over schenkingen opneemt in materiaal Kerkbalans (n=742)

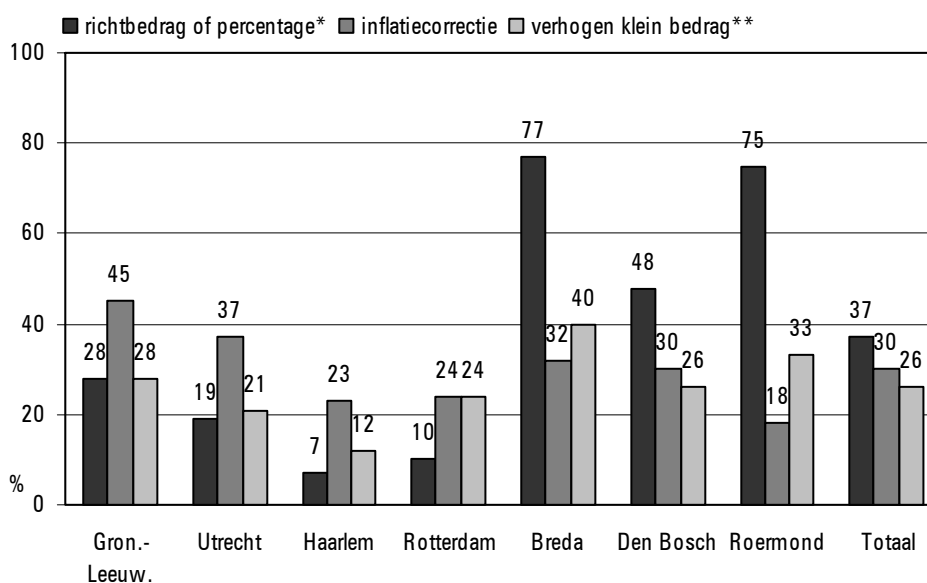

* Als parochies informatie hierover opgeven, geven gemiddeld 10 parochianen middels een schenkingsakte.

In het materiaal van Kerkbalans wordt soms ook geprobeerd het geefgedrag van de parochianen te beïnvloeden. Het gaat om de volgende drie manieren (figuur 4.6), met daarachter het percentage van de parochies dat deze informatie opneemt in het materiaal voor Kerkbalans:

- Een richtbedrag: 37%
- Inflatiecorrectie (jaarlijkse verhoging van de bijdrage): 30%
- Verzoek om kleine bedragen te verhogen: 26%

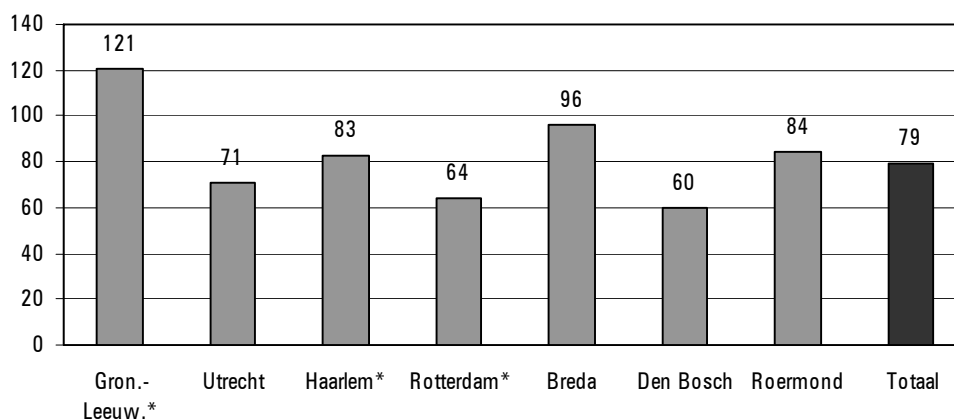
figuur 4.6 Percentage parochies dat geefgedrag parochianen op bepaalde wijze probeert te beïnvloeden (n=745)

* Een richtpercentage komt maar zelden voor. Indien het voorkomt, dan ligt het percentage rond de 1%.

** Hiervoor wordt met name een brief gebruikt.

figuur 4.7 Gemiddeld richtbedrag per parochie (in euro's, n=227)

* Gebaseerd op een klein aantal parochies (n < 10).

4.2 Wat doen parochies met niet-bijdragende parochianen?

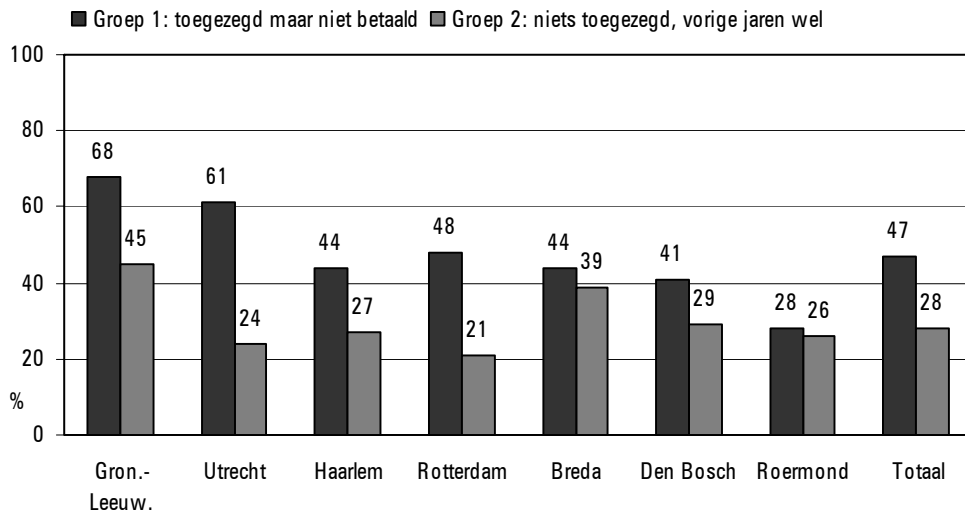
4.2.1 Benadering van weifelaars

We onderscheiden twee groepen weifelaars:

1. Groep 1: Parochianen die nog geen bijdrage hebben gegeven maar dit wel hebben toegezegd.
2. Groep 2: Parochianen die geen bijdrage hebben toegezegd/gegeven, maar dit de jaren ervoor wel hebben gedaan.

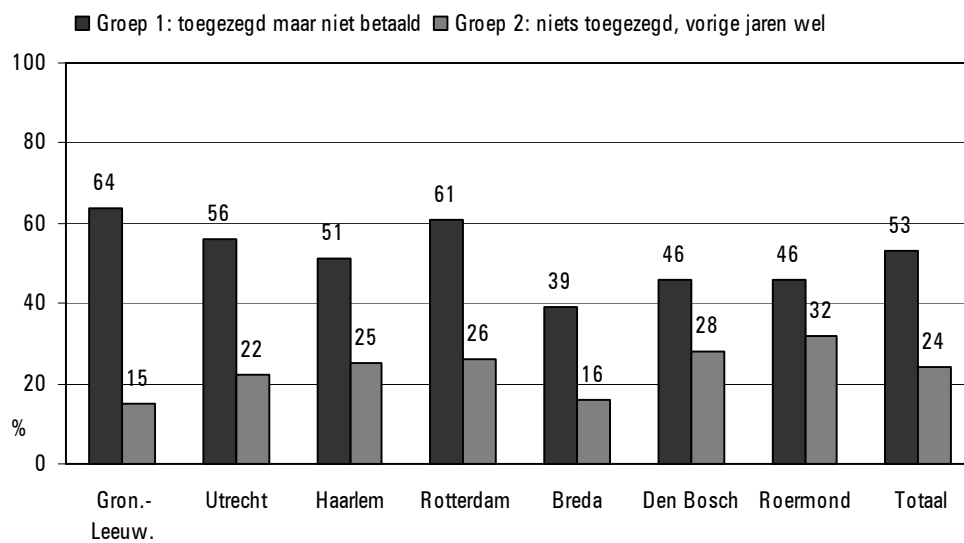
Er zijn parochianen die wel een bijdrage toezeggen maar niet betalen ('weifelaars'). In 47% van de parochies worden deze weifelaars gerappelleerd (figuur 4.8). Het effect van deze herinnering is groot: 53% betaalt alsnog (figuur 4.9). Er zijn ook nog andere weifelaars: parochianen die geen bijdrage geven terwijl ze dit de jaren ervoor wel deden. Ruim een kwart van de parochies (28%) stuurt deze parochianen een herinnering. Het effect hiervan is minder groot: 24% betaalt alsnog.

figuur 4.8 Percentage parochies dat weifelaars rappelleert (n=691)

figuur 4.9 Percentage weifelaars dat alsnog betaalt (n=277 en 152)*

* Alleen parochies die weifelaars rappelleren.

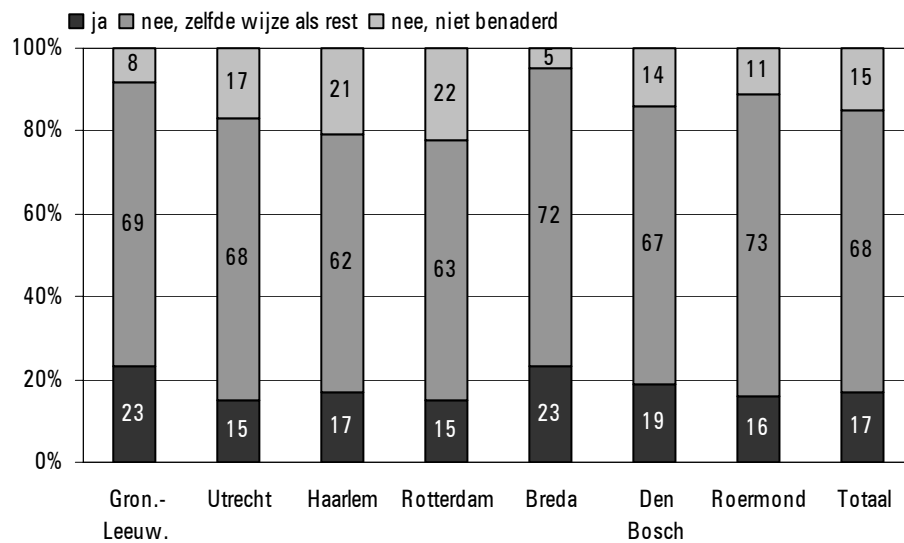
4.2.2 Benadering van afhakers

Parochianen die al enkele jaren geen bijdrage geven maar dit daarvoor wel deden, noemen we ‘afhakers’. Van de parochies besteedt 17% speciale aandacht aan de benadering van deze parochianen (figuur 4.10). Deze speciale aandacht bestaat veelal uit een speciale brief. Telefonische benadering of een huisbezoek komen minder vaak voor.

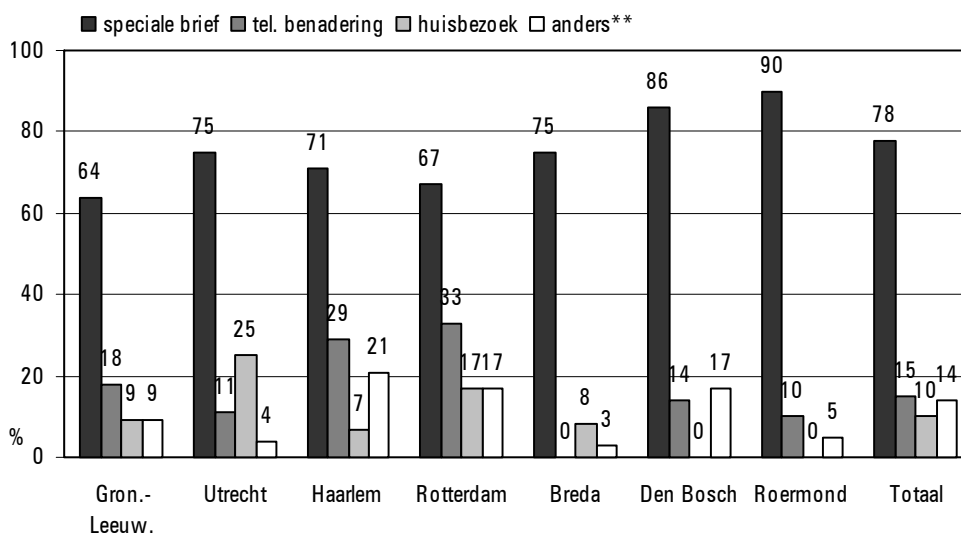
Van de parochies die afhakers apart benaderen, geeft 36% aan dat de meeste reacties negatief zijn (figuur 4.12). In 14% van de parochies zijn de reacties wel overwegend positief, in de overige parochies (50%) zijn sommige reacties positief en sommige negatief.

Naast de parochies die speciale aandacht besteden aan de benadering van afhakers (17%), zijn er veel parochies (68%) die deze parochianen benaderen met het ‘standaardmateriaal’ van Kerkbalans, dus zonder speciale aandacht. De overige parochies (15%) benaderen de afhakers niet.

figuur 4.10 Percentage parochies met speciale benadering afhakers (n=739)

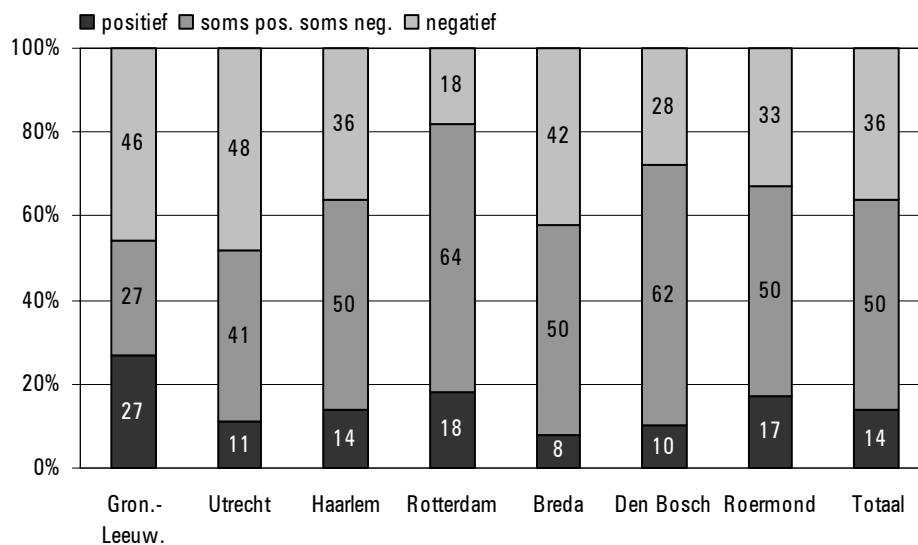
figuur 4.11 Percentage parochies dat afhakers op een bepaalde wijze benadert (n=126)*

* Alleen parochies die afhakers op speciale wijze benaderen.

** Zeer veel verschillende benaderingswijzen.

figuur 4.12 Percentage parochies dat positieve dan wel negatieve reacties krijgt op de speciale benadering van afhakers (n=122)*

* Alleen parochies die afhakers op speciale wijze benaderen.

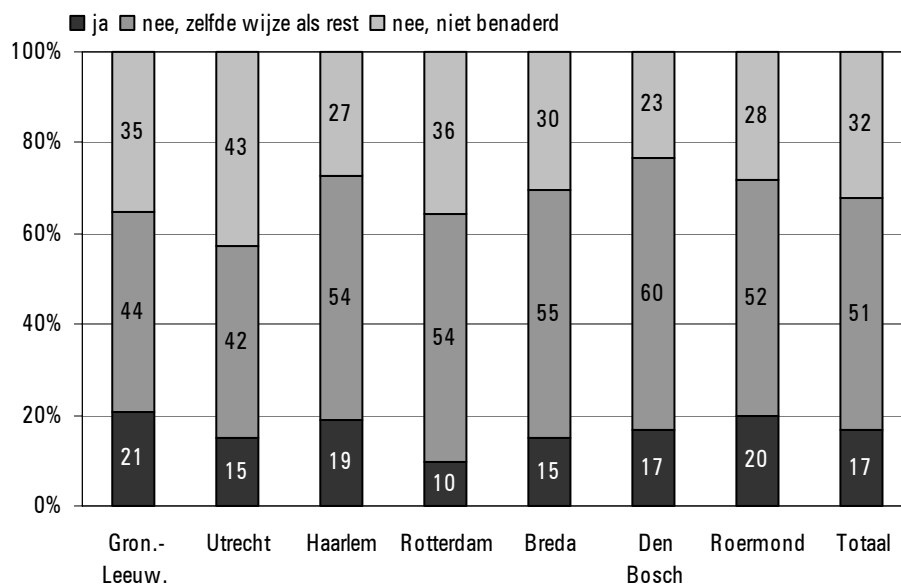
4.2.3 Benadering van niet-bijdragers

Een laatste groep niet-bijdragende parochianen zijn de structurele niet-bijdragers: parochianen die nog nooit een bijdrage hebben gegeven. Eén op de zes parochies benadert deze parochianen op een speciale wijze, (figuur 4.13). Dit gebeurt dan vooral met een speciale brief (figuur 4.14). Telefonische benadering is wederom veel minder populair en huisbezoeken komen zelfs helemaal niet voor.

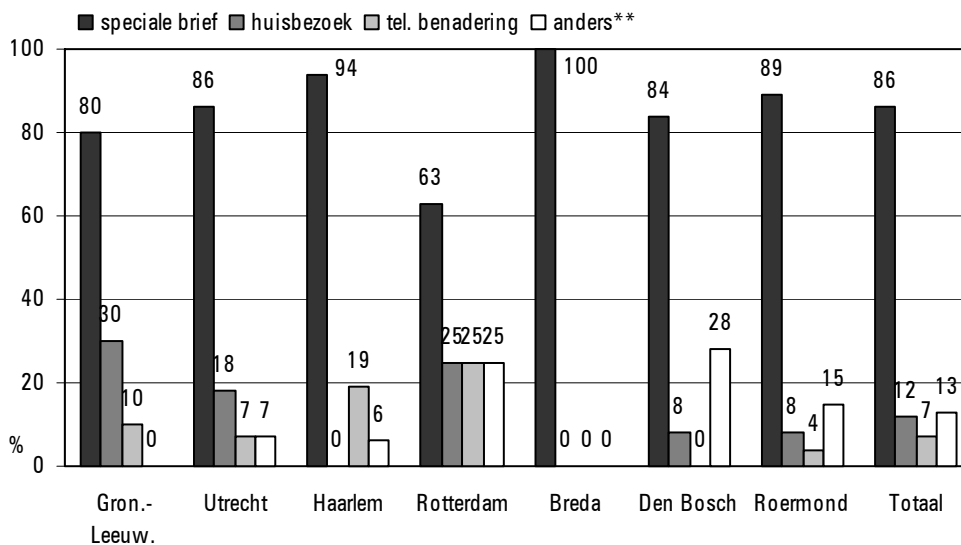
Er zijn maar weinig parochies waar de reacties op deze benadering overwegend positief zijn (8%, figuur 4.15). Maar veelal zijn de reacties ook niet uitsluitend negatief: 54% van de parochies die niet-bijdragers benadert krijgt soms positieve en soms negatieve reacties.

Naast de 17% van de parochies die apart aandacht besteden aan de niet-bijdragers, benadert 51% van de parochies de niet-bijdragers met het standaardmateriaal van Kerkbalans. 32% van de parochies benadert de niet-bijdragers niet.

figuur 4.13 Percentage parochies met speciale benadering niet-bijdragers (n=738)

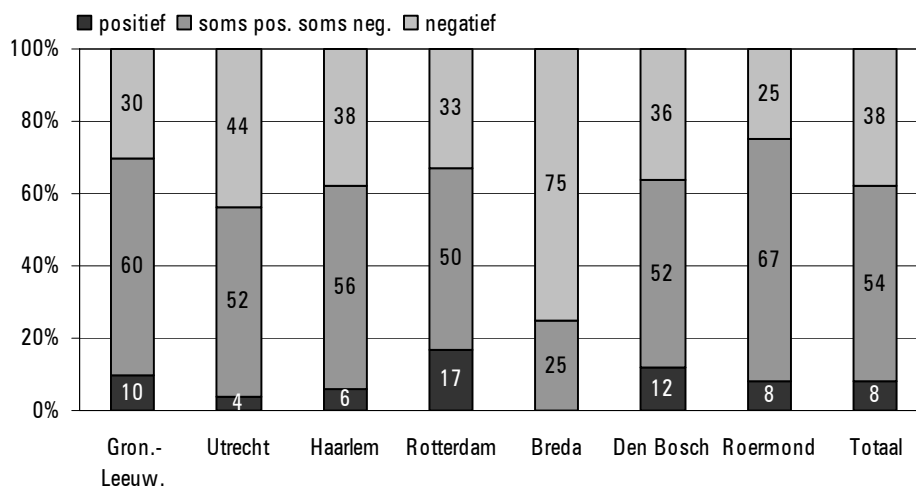
figuur 4.14 Percentage parochies dat niet-bijdragers op een bepaalde wijze benadert (n=121)*

* Alleen parochies die afhakers op speciale wijze benaderen. Meerdere antwoorden mogelijk.

** Zeer veel verschillende benaderingswijzen.

figuur 4.15 Percentage parochies dat positieve dan wel negatieve reacties krijgt op de speciale benadering van niet-bijdragers (n=116)*

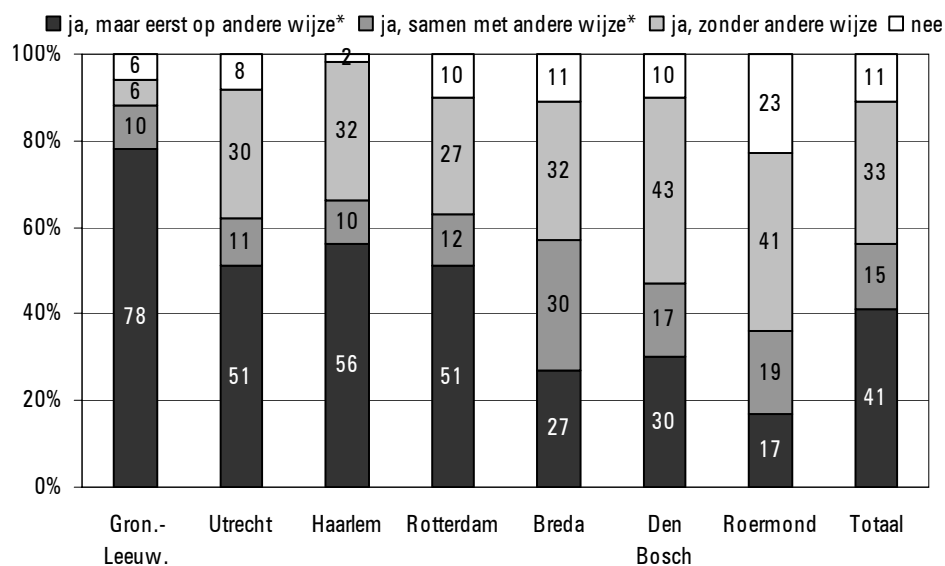

* Alleen parochies die afhakers op speciale wijze benaderen.

4.2.4 Benadering van nieuwe parochianen

Een aparte categorie vormen nieuwe parochianen: parochianen die in de parochie zijn komen wonen of op een andere wijze nieuw in de administratie zijn. 41% van de parochies maakt eerst kennis met de nieuwe parochianen en benadert ze vervolgens voor Kerkbalans.

figuur 4.16 Percentage parochies dat nieuwe parochianen benadert voor Kerkbalans (n=750)

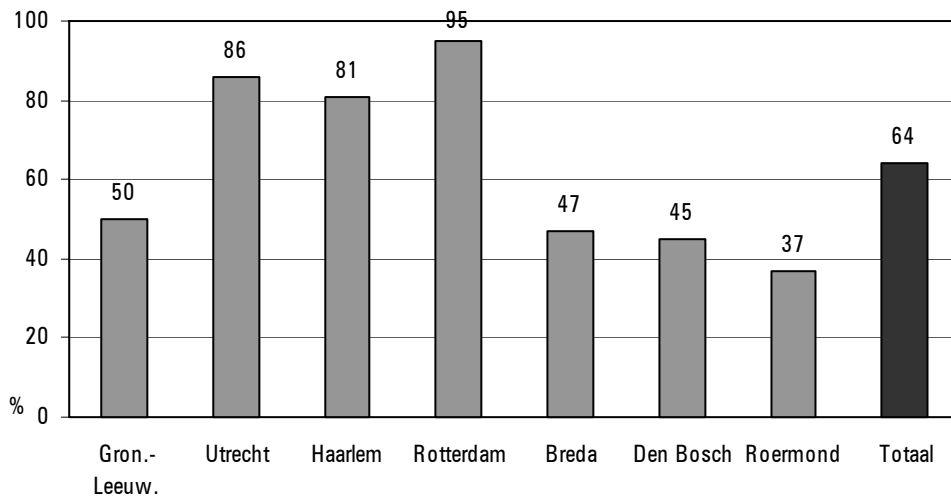
* Bijvoorbeeld kennismakingsbrief, -pakket of -bezoek.

4.3 Kennen parochies Kerkbalans Nieuwe Stijl?

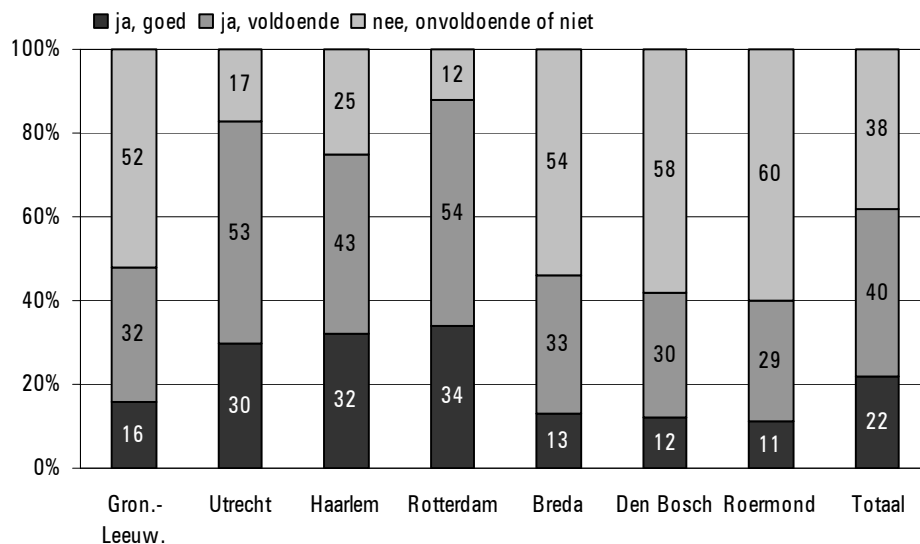
Bijna tweederde van de parochies (64%) heeft de handleiding ‘Kerkbalans Nieuwe Stijl’ (figuur 4.17). Dit percentage komt nagenoeg overeen met het aandeel parochies dat aangeeft voldoende op de hoogte te zijn van Kerkbalans Nieuwe Stijl (62%, figuur 4.18).

Er is wel een duidelijke tweedeling: in de bisdommen Utrecht, Haarlem en Rotterdam is de handleiding veel vaker bekend is en men veel vaker voldoende of goed op de hoogte dan in de andere bisdommen.

figuur 4.17 Percentage parochies dat handleiding bezit (n=736)

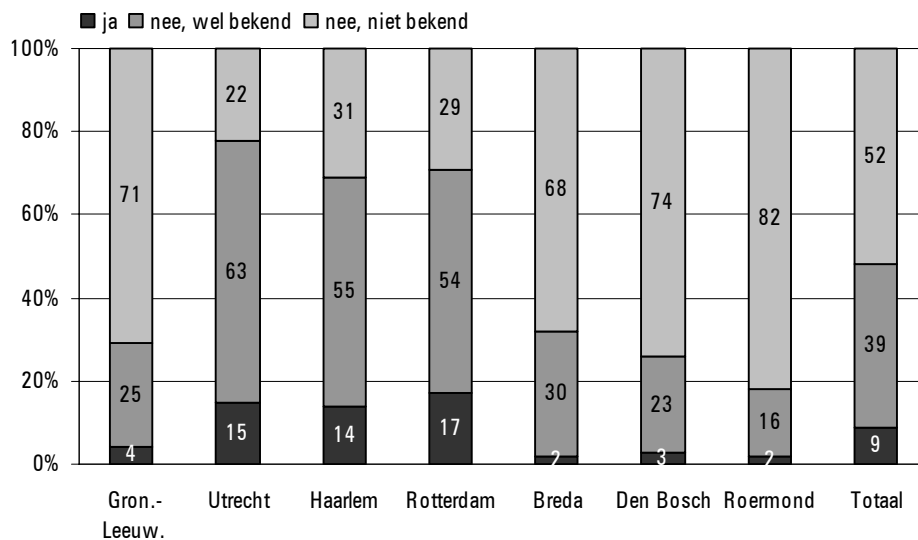
figuur 4.18 Percentage parochies dat voldoende op de hoogte is van Kerkbalans Nieuwe Stijl* (n=729)

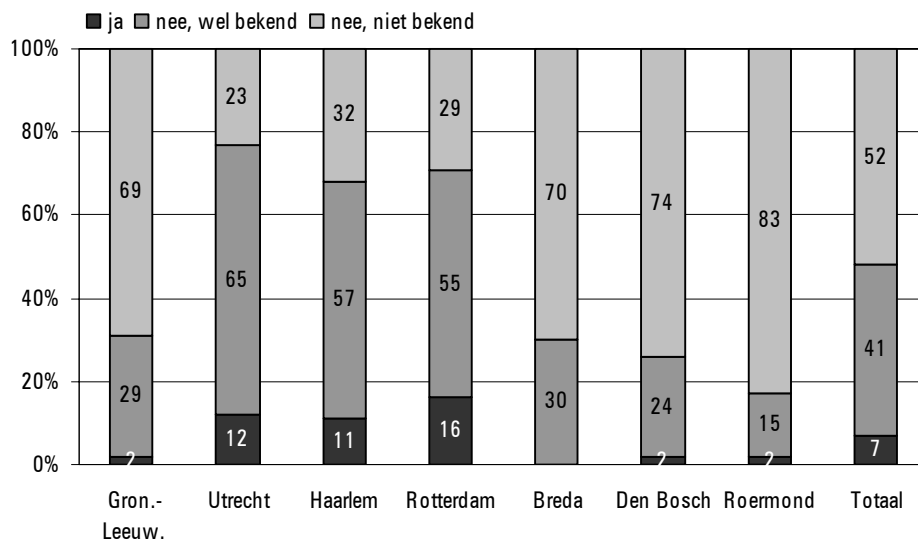
* Van de parochies die de handleiding niet in hun bezit hebben, geeft slechts 10% aan voldoende tot goed op de hoogte te zijn van 'Kerkbalans Nieuwe Stijl'.

Bijna de helft van de parochies (48%) kent de geldwervingsstrategie ‘verbreden’, 9% van de parochies past ze ook toe (figuur 4.19). Ook de geldwervingsstrategie ‘verdiepen’ is bij bijna de helft van de parochies bekend (48%), 7% van de parochies past ze ook toe (figuur 4.20). Ook hier zijn er grote verschillen tussen de bisdommen Utrecht, Haarlem en Rotterdam en de andere bisdommen.

figuur 4.19 Percentage parochies dat strategie verbreden toepast (n=736)

figuur 4.20 Percentage parochies dat strategie verdiepen toepast (n=735)

4.4 Wat is de verwachte opbrengst voor 2007?

Ruim eenderde van de parochies verwacht (op basis van de toezeggingen) in 2007 een toename van de opbrengst van Kerkbalans. Een kwart van de parochies daarentegen, verwacht een daling van de opbrengst.

tabel 4.5 Percentage parochies dat meer of minder toezeggingen heeft in 2007 in vergelijking met voorgaande jaren (n=444*)

	<i>duidelijk</i>		<i>ongeveer</i>		<i>duidelijk</i>	<i>totaal</i>
	<i>meer</i>	<i>iets meer</i>	<i>evenveel</i>	<i>iets minder</i>	<i>minder</i>	
Gron.-Leeuw.	17	33	34	13	3	100
Utrecht	9	29	41	15	6	100
Haarlem	16	30	34	16	4	100
Rotterdam	14	19	37	16	14	100
Breda	6	23	45	23	3	100
Den Bosch	11	20	46	15	8	100
Roermond	11	13	36	30	10	100
Totaal	11	24	40	18	7	100

* Selectie parochies met betrouwbare opgave gegevens opbrengst vanaf 2003.

figuur 4.21 Percentage parochies dat meer of minder toezeggingen heeft in 2007 in vergelijking met voorgaande jaren (n=444)

